

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเพื่อเสริมสร้างวินัย
จรรยาของผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิธีการดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ใช้
แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยวิธีการให้
ผู้ตอบเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง (self-administered)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ขับขี่รถยนต์เฉพาะรถยนต์
นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 649,663
คัน (กรมการขนส่งทางบก, 2536)

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ ใช้สูตรในการกำหนดเลือกประชากรกลุ่มศึกษา ดังนี้
(อำรุง จันทวานิช, 2522: อัดสำเนา)

$$n = \frac{P(1-P)}{z^2 \left(\frac{e^2}{N} + P(1-P) \right)}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

p = อัตราส่วนของกลุ่มประชากรที่กำหนดจะสุ่ม ในที่นี้ใช้ 20%
จะนั้นค่า $p = 0.20$

N = จำนวนประชากร ในที่นี้ได้แก่ จำนวนผู้ขับขี่รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร
= 649,663 คัน

e = ค่าความผิดพลาดจากจำนวนตัวอย่าง ในที่นี้ใช้ 5%
จะนั้นค่า $e = 0.05$

z = ค่าพื้นที่ในโค้งปกติ (Normal Curve) ที่ระดับสำคัญ ณ จุดใดจุดหนึ่ง ในที่นี้ใช้ระดับนัยสำคัญ 0.05
จะนั้นจะได้ค่า $z = 1.96$

จากการคำนวณโดยการแทนค่าในสูตรได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 245 คัน ดังนั้น การวิจัยนี้ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน

การวิจัยครั้งนี้ มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) ซึ่งกระทำโดยการแจกจ่ายไปยังสถานที่ต่างๆ ทั้งหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานเอกชน โดยกระจายไปในหน่วยงานหลายๆ ประเภท รวมทั้งแจกจ่ายไปยังสถาบันอุดมศึกษาในส่วนหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งความหลากหลายของประชากรทั้งในด้าน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ในอันที่จะส่งผลต่อข้อมูลอื่นๆ ที่ได้รับในแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูล ชั้น 1 ชุด ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการศึกษาคั้งนี้ โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ขับขีรถยนต์ ทั้งด้าน ลักษณะทางประชากรและด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการขับขีรถยนต์ เป็นลักษณะ คำถามปิด จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ในกฎจราจร ของผู้ขับขีรถยนต์ เป็นลักษณะคำถามปิด ให้กาเครื่องหมาย ถูก หรือ ผิด จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อวินัยจราจร ของผู้ขับขีรถยนต์ เป็นลักษณะคำถามปิด มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการขับขีรถยนต์ ของผู้ขับขีรถยนต์ เป็นลักษณะคำถามปิด วัดความถี่ในพฤติกรรม 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การเปิดรับข่าวสาร ของผู้ขับขีรถยนต์ ทั้งด้านภูมิหลังการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับวินัยจราจร เป็นลักษณะคำถามปิด จำนวน 3 ข้อ และด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารต่างๆ เป็นลักษณะคำถามปิด วัดระดับความมากน้อย 5 ระดับ จำนวน 2 ข้อ

ความเชื่อถือได้ของ เครื่องมือ

ในการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ใช้วิธีดังนี้

แบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ขับขีรถยนต์ มีการทดสอบก่อน (pretest) กับกลุ่มทดสอบ ที่มีคุณลักษณะ เช่นเดียวกับประชากรกลุ่มศึกษา ได้แก่ ผู้ขับขีรถยนต์นึ่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน

เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม และทำการแก้ไข ให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถตอบได้ ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ในการนำไปใช้เก็บข้อมูลที่จะทำการศึกษาจริง

สำหรับวิธีการตรวจสอบ ในส่วนของคำถามวัดความรู้ ใช้วิธี KR21 ของ Kuder-Richardson (อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2534) ในส่วนของคำถามวัดทัศนคติใช้วิธีการหาความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (อ้างใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, 2527)

แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากผู้จับจี้รถยนต์ใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการทำวิจัย ตรวจสอบความเชื่อถือได้ก่อนนำไปใช้

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ได้แก่

1. ข้อมูลภาคสนาม (field data) เป็นข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มศึกษา โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามให้ผู้จับจี้รถยนต์ตอบและรอเก็บเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 250 ชุด เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary sources)

2. ข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ (documentary data) โดยการรวบรวม ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตั๋วบทกฎหมาย เอกสารรายงาน คู่มือ หนังสือ วารสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประมวลกำหนดกรอบทฤษฎี แนวคิด ในการสร้างแบบสอบถามและเพื่อศึกษาผลจากการวิจัย เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary sources)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย มีวิธีวิเคราะห์ที่ใช้สถิติเชิงบรรยาย ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{N}{n} \times 100$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ

N = จำนวนคำตอบ

n = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

n = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่ของแต่ละคำตอบ

x = ค่าของคะแนนคำตอบในแต่ละข้อ

โดยรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย นั้น ได้กล่าวไว้ในส่วนของการเสนอผลการวิจัย

ระดับความรู้ปานกลาง	ค่าคะแนน	3
ระดับความรู้ต่ำ	ค่าคะแนน	2
ระดับความรู้ต่ำมาก	ค่าคะแนน	1

โดยจำแนกคะแนนที่ได้จากการจัดระดับ มาจัดเป็นระดับความรู้เฉลี่ยรวมในกฎจรรยาของผู้ขับขีรถยนต์ โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง	1.00-1.50	ระดับความรู้เฉลี่ยรวมต่ำมาก
คะแนนระหว่าง	1.51-2.50	ระดับความรู้เฉลี่ยรวมต่ำ
คะแนนระหว่าง	2.51-3.50	ระดับความรู้เฉลี่ยรวมปานกลาง
คะแนนระหว่าง	3.51-4.50	ระดับความรู้เฉลี่ยรวมสูง
คะแนนระหว่าง	4.51-5.00	ระดับความรู้เฉลี่ยรวมสูงมาก

3. ทศนคติต่อวินัยจรรยาของผู้ขับขีรถยนต์ โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการจรรยา อันเกิดจากการขาดวินัยจรรยา และการแก้ปัญหาการจรรยา โดยใช้วินัยจรรยาทั้งวินัยภายนอกและวินัยในตนเอง รวมทั้งทศนคติเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายจรรยาในปัจจุบัน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารด้านวินัยจรรยา จำนวน 11 ข้อ เพื่อดูระดับของทศนคติที่มีต่อเนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยการวิเคราะห์ในส่วนที่เป็นทศนคติ ใช้มาตรฐานประเมินค่า (rating scale) ของ Likert (อ้างใน ภททธิพากาญจนคุหะ, 2534) ซึ่งแต่ละระดับของทศนคติแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดให้แต่ละระดับ มีค่าคำตอบ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนน	5
เห็นด้วย	ค่าคะแนน	4
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนน	2

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าคะแนน 1

ในส่วน 4 ข้อหลังของคำถามวัดทัศนคติ ซึ่งเป็นคำถามวัดทัศนคติ
ในเชิงลบ ดังนั้นจึงต้องกำหนดให้แต่ละระดับ มีค่าคำตอบ ดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าคะแนน 5

ไม่เห็นด้วย ค่าคะแนน 4

ไม่แน่ใจ ค่าคะแนน 3

เห็นด้วย ค่าคะแนน 2

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าคะแนน 1

โดยจำแนกคะแนนที่ได้จากการตอบคำถาม มาจัดระดับทัศนคติ
โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับของค่าคะแนนเฉลี่ย เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00-1.50 ระดับทัศนคติเชิงลบมาก

คะแนนระหว่าง 1.51-2.50 ระดับทัศนคติเชิงลบ

คะแนนระหว่าง 2.51-3.50 ระดับทัศนคติปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.51-4.50 ระดับทัศนคติเชิงบวก

คะแนนระหว่าง 4.51-5.00 ระดับทัศนคติเชิงบวกมาก

โดยจำแนกคะแนนที่ได้จากการจัดระดับ มาจัดเป็นระดับทัศนคติ
เฉลี่ยรวมต่อวินัยจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับของค่าคะแนน
เฉลี่ย เป็น 5 ระดับ เช่นกัน

4. พฤติกรรมการขับขี่รถยนต์ ของผู้ขับขี่รถยนต์ โดยแบบสอบถาม
ประกอบด้วย คำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความบ่อยครั้งของพฤติ-
กรรมการขับขี่รถยนต์ อันขาดวินัยจราจร จำนวน ๑๑ ข้อ เพื่อดูระดับของความบ่อย
ครั้งที่มีต่อการแสดงออกของพฤติกรรมในแต่ละเรื่อง ซึ่งระดับของความบ่อยครั้ง
แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ บ่อยที่สุด บ่อย ปานกลาง น้อยครั้ง ไม่เคยเลย โดย
กำหนดให้แต่ละระดับ มีค่าคำตอบ ดังนี้

ไม่เคยเลย ค่าคะแนน 5

น้อยครั้ง ค่าคะแนน 4

ปานกลาง	ค่าคะแนน	3
บ่อย	ค่าคะแนน	2
บ่อยที่สุด	ค่าคะแนน	1

โดยจำแนกคะแนนที่ได้จากการตอบคำถาม มาจัดระดับพฤติกรรม โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับของค่าคะแนนเฉลี่ย เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง	1.00-1.50	ระดับพฤติกรรมเชิงลบมาก
คะแนนระหว่าง	1.51-2.50	ระดับพฤติกรรมเชิงลบ
คะแนนระหว่าง	2.51-3.50	ระดับพฤติกรรมปานกลาง
คะแนนระหว่าง	3.51-4.50	ระดับพฤติกรรมเชิงบวก
คะแนนระหว่าง	4.51-5.00	ระดับพฤติกรรมเชิงบวกมาก

โดยจำแนกคะแนนที่ได้จากการจัดระดับมาจัดเป็นระดับพฤติกรรม การขับขี่รถยนต์เฉลี่ยรวม ของผู้ขับขี่รถยนต์ โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับของค่าคะแนนเฉลี่ย เป็น 5 ระดับ เช่นกัน

5. การเปิดรับข่าวสารของผู้ขับขี่รถยนต์ พิจารณาจากแบบสอบถามในเรื่อง

- ภูมิหลังการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวินัยจราจร ได้แก่ การเคยหรือไม่เคยได้รับข่าวสารการเสริมสร้างวินัยจราจร แหล่งสารที่เคยได้รับข่าวสารการเสริมสร้างวินัยจราจร และลักษณะเนื้อหา ข่าวสาร การเสริมสร้างวินัยจราจรที่เคยได้รับ จำนวน 3 ข้อ

- พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารต่างๆ ได้แก่การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร จากสื่อต่างๆ ของผู้ขับขี่รถยนต์และอิทธิพลของสื่อต่างๆ ต่อผู้ขับขี่รถยนต์ในแต่ละประเภทสื่อ ได้แก่ สื่อบุคคล คือ บุคคลในครอบครัวและเพื่อน สื่อมวลชน คือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร สื่อเฉพาะกิจ คือ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นป้าย โปสเตอร์ แผ่นพับ และสติ๊กเกอร์ จำนวน 2 ข้อ เพื่อดูระดับของการแสวงหาและระดับอิทธิพลของสื่อ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มากพอสมควร น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดให้แต่ละระดับ มีค่าคำตอบ ดังนี้

มากที่สุด	ค่าคะแนน	5
มาก	ค่าคะแนน	4
พอสมควร	ค่าคะแนน	3
น้อย	ค่าคะแนน	2
น้อยที่สุด	ค่าคะแนน	1

โดยจำแนกคะแนนที่ได้จากการตอบคำถาม มาจัดระดับของการ
 แสวงหาและระดับอิทธิพลของสื่อ โดยใช้เกณฑ์การจัดระดับของค่าคะแนนเฉลี่ย
 เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง	1.00-1.50	ระดับของการแสวงหาและ ระดับอิทธิพลของสื่อ ต่ำมาก
คะแนนระหว่าง	1.51-2.50	ระดับของการแสวงหาและ ระดับอิทธิพลของสื่อ ต่ำ
คะแนนระหว่าง	2.51-3.50	ระดับของการแสวงหาและ ระดับอิทธิพลของสื่อ ปานกลาง
คะแนนระหว่าง	3.51-4.50	ระดับของการแสวงหาและ ระดับอิทธิพลของสื่อ สูง
คะแนนระหว่าง	4.51-5.00	ระดับของการแสวงหาและ ระดับอิทธิพลของสื่อ สูงมาก